

Nəsir Qədirli

MƏNDƏKİ MƏN

Bakı - 2020

Redaktor və

ön sözün müəllifi: **Əlirza Xələfli** –

*Şair-publisist, Beynəlxalq
Rəsul Rza mükafatı lau-
reatı, “Kredo” qəzetinin
baş redaktoru*

**Nəsir Qədirli (Xankişiyyəv Nəsir Fəmil
oğlu). Məndəki MƏN. Bakı, “Təknur” –
2020. 100 səh.**

ISBN: 978-9952-445-03-3

© Nəsir Qədirli, 2020

ALİMİN POETİK SÖZÜ

Qədirli Nəsiri çoxdan tanıyıram. Az qala 40 il bundan əvvəl o tərəfdən. Müxtəlif səbəblərdən elimnən, obamnan ayrı düşüb üzü həsrətlərə doğru gəlməyimdən keçən bu uzun müddət Nəsiri yaddaşımdan silmədi. Məndən sonra gəlmişdi Xələfliyə, yəni, mən Xələflidən çıxandan sonra. Amma zaman keçdikcə şəxsən üzünü görməsəmdə ünvanıma hörmətli münasibətini hər vaxt duymuşam, hiss etmişəm. Ən başlıcası özünə və sözünə hörmət edən bir ziyalı kimi məndən sonra Xələflidə qalan adımın işığı ilə gəldiyini hər vaxt dilinə gətirir; bu da məndə xüsusi ovqat yaradır.

O vaxt bizim kənddə belə deyirdilər: "Kim kənddə dayanıb qala bilmirsə, gedib alim olur..." və Nəsir də Xələflidən üzü alimliyə doğru gəldi. Baxmayaraq ki, Cəbrayıl rayonunun Alıkeyxalı kəndində doğulmuşdu, 1956-cı ildə. Hələ bir az da dərinə getsək şəcərə kökündə qohumluğumuz da var.

Nəsir ixtisasca ingilis dili müəllimidir. Ən başlıcası ixtisasına dərinlən yiyələnmiş ixtisas kimi seçdiyi dili yüksək ədəbi bədii səviyyədə öyrənmiş, mənimsəmişdir.

İngilis və Kanada ədəbiyyatı üzrə ixtisas seçmində elmi tədqiqat aparmış və uğurla müdafiə etmişdir. İndi bu sahədə beş-üç nəfər tanınan və nüfuz sahibi olan alimlərdən biridir. Təbli,

ilhamlı ədəbiyyat adamı olduğu üçün ingilis dilli poeziyanın nüfuzlu tərcüməçilərindən biri kimi tanınır.

Ümumiyyətlə poeziyanın tərcüməçisi olmaq sadəcə missiya daşıyıcısı deyil; yəni sən dili bilir-sən, gəl bu əsəri, poetik örnəyi tərcümə elə.

Gərək poeziyanın tərcüməçisi özü də şair olsun, poeziyanın sirrlərinə bələd olsun, poetik ruh onun varlığına hakim olsun. Yalnız bu zaman uğurlu poetik tərcümədən söhbət gedə bilər.

Nəsir Qədirli imzasının tanınmağına çox da alüdəçilik göstərməyən bir şairdir. Bundan əvvəldə onun poetik əsərləri və elmi monoqrafiyaları işıq üzü görüb. Yəni prinsipcə kitab acı da deyil.

Sadəcə söz sahibi kimi yaradıcılığının işıq üzü görməsinə mənəvi ehtiyac duyur. Və elə bu ehtiyacın tələbatı ilə də poetik əsərlərini və tərcümələrini yaşının indiki çağında nəşr etdirmək istəyindədir.

“Məndəki mən” poetik kitabı Nəsir Qədirlinin oxucularla növbəti görüşüdür. Söz sərrafları arasında belə bir qənaət var. Tutarlı, sərrast və orijinal bircə deyimə görə də bir kitabı nəşr etmək olar.

“Məndəki mən” kitabının ilk əlyazma (kompüter nüsxəsi) variantının ilk səhifəsini çevirən kimi qarşıma çıxan ilk iki misra az qala məni sarıtdı:

*Zirvəsində yatan düm ağ qar kimi,
Üzü də ağ olsun bizim dağların.*

Necə gözəldir, necə orijinaldır, necə adamı özünəçəkəndir. Bütün varlığımızı əsir eləyəndir. Ən başlıcası həsrəti, çəkdiyimiz ayrılıq ağrısını nə həsrətdən, nə də ayrılığdan danışmadan bizə yaşatmağa qadirdir. Əlbəttə, onun “Dayanıb önündə doğmalar kimi, başına bir sığal çəkən dağların” deməyindəki poetik çaların texniki qüsurluunu belə gözüümüz önünə almırıq. Çünki birinci iki misradakı fikir axını, düşüncə gücü, tablounun rəng qatılığı o qədər güclüdür ki, bütün şeiri axıracan oxumalı olsaq belə həmin əhvalın təsiri altında qalırıq. Müəllif içindəki hissi həyəcanı sanki babası olan, dədəsi olan dağlara dua kimi oxuyur. Özünün sağlığından çox dağların sağlığını istəyir. Və sanki bununla demək istəyir ki, nə qədər var olsaq belə, yenə sonumuz qurtaracaq. Ancaq dağların sonu qurtarmayacaq.

Nəsir Cəbrayılın Aran ağzında, Araz qırağında böyüyüb. Həmin Araz qırağının aran ağzı üzü Gəyənə sarı gedir. Və bu böyük düzün, Diri dağının şimal ətəkləri ilə Gəyən düzünəcən qovuş-

mağı var. Və bu yerlərdə yovşan bozqırlığı göz oxşayır. Və Nəsir də həmin yovşan bozqırlığının yaddaş gücünü kifayət qədər mənimsəyib.

Sözün mifaloji gücündə yovşan yaddaş iksiri hesab olunur. Və yaşın inkidi çağında Nəsir Qədirlinin Dağlarla təmasda yovşanla həsbihal eləməyi təbii görünür:

*Deyəsən vaxt çatıb tərpanir köçüm,
Qalmayıb bir ümüd, qalmayıb seçim.
Nəsirəm yurduma qovuşmaq üçün,
Döşündə yovşan tək bitəm dağların.*

Ayrılıq arası var, həsrət ağrısı var. Amma bu ayrılıq arasını, həsrət ağrısını kəsib getmək üçün şairin qeyri adi istəkləri çox təbii görünür. O istəyir ki, lap ömür köçünün sonunda heçliyə qovuşsa, çürüyüb torpağa qarışsa, külək ağzında sovrulsa belə xoşbəxt olar. Təki küləklər onun varlığından qalan tozu yovşan toxumları ilə qarışdırsın. O da gedib həmin o Diri dağlarının ətəklərində yovşan kimi bitsin. Sanki müəllif bununla özündən sonrakılara bir yaddaş dərsi keçir. Öz şeirinin yovşan ətri ilə gələcəyin adamlarına Vətəni xatırladır.

Elə bu yerdə Nəsir Qədirlinin Vətən istəyi ilə yanmağını "Ay Vətən" şeirindən də görmək olar:

*Gələ bilsəm bulağına göz ollam,
Sönmüş ocağına yanar köz ollam,*

*Yaddan çıxmış söhbət ollam, söz ollam,
Sənsən mənim son dastanım, ay Vətən!*

Nəsir Vətən əhvalı, yurd ovqatlı şairdir. Bəlkə heç özünü şair kimi də görmür. Ancaq onun yanğıları, onun əhvalı əslində düşüncələrinin, qovqalarının, xəyallarının poetik əks-sədasıdır. Bu barədə elə Nəsir elə şairdir. Onun sevgi, məhəbbət ən gizli insan duyğuları ilə süslənmiş şeirləri də göstərir ki, o, dünyamıza poetik bir hisslə obrazlı bir duyğu ilə gəlib. Və gəldiyi dünyanı xüsusi sevgi hissləri ilə tərənnüm eləməkdən də doymur. Onun düşüncəsində insanı yaşıdan, onun təbiətini üzə gələcəyə nizamlayan duyğular sevgi ilə bağlıdır, məhəbbətlə yaşarır.

Nəsir Qədirlinin mənəvi mühitində məhəbbət həmişə cavandır. Həmişə yaşarır. Yəqin ki, elə bu əhvalın təsdiqi üçün “Həmişə cavan məhəbbət” şeiri bu arada yerinə düşür:

*Qarşımda dayanıb o vaxtki rəsmi,
Nə sən qocalmışan, nə də şəklin.*

*Həminki baxışlar, həmin surət,
Həminki görünüş, həminki qamət.*

*Heç nə dəyişməyib ötən illərdə,
Yəqin dəyişməyib xatirələr də.*

*İstərdim oturaq bir gün üz-üzə,
Olub keçənləri anaq göz-gözə.*

*Daha axtarmayaq “günah kimdədir?”
Elə biri məndə, biri səndədir.*

*Belə yazmış bizə talelər yazan,
Hələ yaranmayıb onları pozan.*

*İllər sadalanıb, keçib günümüz,
Gizli məhəbbətlə ötüb ömrümüz.*

*Ürəkdə daşlaşıb bizim sirrimiz,
Ərafda oynarkən nəvələrimiz.*

*Nə qədər yaşlansaq, qocalsaq da biz,
Hələ də cavandır məhəbbətimiz.*

Göründüyü kimi şairin sözü bir sevgi dastanını yazmağa qadirdir. O bir ömür hekayətini də poetik əhval altında sevgisini tərənnüm üçün sözə gətirə bilir.

Nəsir Qədirli yeni kitabının adını “Məndəki mən” kimi görür. Zənnimizcə bu təsadüfi deyil, çünki ümumiyyətlə “Məndəki mən” anlayışı Yunus Əmrədən, Nəsimidən üzü bəri bir çox klassikləri düşündürüb. Həqiqətən, hər bir insanın zahirən gördüyümüz tövründən o tərəfə bir görünən tərəfi var. Onun – yəni, içəridəki olanın görünüşü.

yalnız onun sahibinə məlumdur. Bu mənada Nəsir də klassik babaların ənənələrinə uyğun olaraq daxili aləmindəki “mən”-inin şəklini çəkməyə çalışır. Onu göstərməyə çalışır. Nəyə qadirdir, sərhədləri haracandır? Kim olmaq istəyirdi, kimdir? Və hətta sorğuların qabağında da susmaq niyyətində deyil. Həmin içəridəki “Mən”-in gücü ilə ona qarşı ünvanlanan suallara cavab vermək gücündə olduğunu bidirmək istəyir. Yəqin ki, təbiətinə uyğun olaraq bir az da təvazö qarışıq hisslə ona yönəlmiş suallı baxışların önündə mono-loqunu üzə çıxarır:

*Görürəm ki,elə mənəm, mən özüməm, məndəki mən,
Fərq eyləmir surətimiz, mən özüməm, məndəki mən.
Çox yaxınq, birlikdəyik, o, özüdür, mən də ki, mən,
Toxunamam nə mən ona, nə də mənə məndəki mən.*

*Sorma mənə, bilməm ki, mən, kimdəndir, ol məndəki mən,
Faş olmaz ki,sən biləsən, nədəndir bəs məndəki mən.
Çox qəlizdir səbəbləri, bilir yalnız Yaradanım,
Açmamışdır, açmaz sirrin kimsələrə, məndəki mən.*

*Əta etmiş Rəbbim bizə, əmanətdir məndəki mən,
Cismimizi yaşatmağa zəmanətdir məndəki mən.
Bir qürurdur, bir vüqardır, dəyanətdir məndəki mən,
Varlığına şükürdəyəm, səadətdir məndəki mən.*

Nəsir Qədirli “Məndəki mən” adlı şeiri ilə insanın kimliyini, nəyə qadir olduğunu, varlığını, onu duymaq istəyənlərə çatdırır. Bir sözlə, təbiət etibarı ilə içindəki “mən”in gücü ilə insanın nəyə qadir olduğunu demək istəyir. İnsan böyüklüyü ilə daxili, mənəvi sərvətlərinin genişliyi ilə yenilməzliyini təsdiq edə bilər. Nəsir Qədirli də insanı bu yenilməzlikdə görür.

Kitabın xeyli hissəsi orijinaldan tərcümələr kimi “İrland şeirinin inciləri” bölməsində təqdim olunur. Düşünmək olar ki, bu tərcümələr Nəsir Qədirlinin bilavasitə ixtisası olduğu üçün ədəbiyyatımız qarşısında böyük xidmətləridir. Əlbəttə, kitabda tərcümə olunan kitabın orjinalları da verilib. Mütəxəssis olmadığımız üçün şeirlərin orjinala nə qədər yaxın olduğuna dair fikir deyə bilmərik. Ancaq onun arzusu, adı ilə təqdim olunan şeirin ümumi ahəngini xoş ovqat qənaətimizə sübut üçün təqdim edə bilərik.

Şeirin müəllifi V.B.Yits (1865-1939) olsa da, tərcümə ahəngi ilə bizə yetişmiş, bizə çatmış ərməğan üçün Nəsir Qədirliyə təşəkkür etməliyik. Beləliklə, Yitsin “Onun arzusu” şeirini də Nəsir Qədirlinin tərcüməsində oxuyaq:

*Əlimdə olsaydı göylərin donu,
Sənin ayağına sərərdim onu.*

*Qızılı, gümüşü o rəngli libas,
Gecəylə, gündüzə məxsus bir miras.*

*Əlimdə yoxdur ki, başqa əlacım,
Yalnız arzulardır dövlətim, varım.*

*Mən də arzuları sərmişəm yerə,
Çıxıb üzərində gəzəsən deyə.*

Nə qədər düşündürücü, nə qədər heyrətedici İrland şairi öz sevgilisinə əрмаğan eləməkçün heç nəyi olmasa belə yenə ən qiymətli hədiyyə tapır.

O öz arzularını sevgilisinin ayağı altına xalı kimi sərmək istəyir. Demək insan yaşamaq üçün hər zaman stimül tapa bilər. Arzular, istəklər sevgilisinin qəlbini ovutmaq üçün aşiqə xalı qədər dəyərlidir, bəlkə daha üstündür. Əlbəttə, müəllifin haqqını danmırıq, amma tərcüməçi də bu şeiri seçib bu şeiri tərcümə etməkdə təsadüfi ovqat sahibi deyil, o, insanın ən incə hisslərini bu şeirdə tapdığı üçün tərcüməyə rəva görüb.

Müəllif digər tərcümələri ilə də bizi Austin Klarke (1896-1974), Padreyk Kolomb (1881-1972), Ceyms Klarens Manqan (1803-1849), Yucin Ocurrı (1796-1972), Con Kellz İngram (1823-1907), Frensis Ledviç (1891-1917) yaradıcılığından seçmələrlə oxucularını dünya ədəbiyyatının klassikləri ilə tanış edir. Bu tərcümələr sırasında Ceyms Klarens Manqanın "Qəbirdə tapılan dinclik" şeirinin üzərindən sükutla keçə bilmədik:

*Var dövlət Sarayına düşdü güzarım,
Nəşəsiz ömürlər, qiyamlar gördüm.*

*Məhəbbət Sarayına düşdü güzarım,
Hər yerdə xoş nəfəs, xoş avaz gördüm.*

*Günahlar Sarayına düşdü güzarım,
Haraylar, fəryadlar, lənətlər gördüm.*

*Zəhmət Sarayına düşdü güzarım,
Hər kəsi ac gördüm, yalavac gördüm.*

*Axtardım ki, tapım məmnun bir dünya,
Bütün çabaları bihudə gördüm.*

*Asudəlik Sarayın gərəkir kimsə tapsın,
Kasıbı, varlısı da onlardan razı qalsın.*

*Bu Saray balaca qaranlıq, həm dardır,
Ən sakit guşə amma, özü elə buradır.*

Şeirin tərcümədəki poetik nəfəsi oxucunu qane edir, baxmayaraq ki, texniki göstəricilər nəzərdən yayınsa da... hər halda müəllif bu şeiri məna yükünə görə, fəlsəfi düşüncə tutumuna görə tərcüməyə layiq bilib. Çünki, hər bir insan əbədi bir rahatlıq intizarındadır. Baxmayaraq ki, bu əbədi rahatlığı insan bu dünyasında axtarır. Amma şeir ona əbədi rahatlığın ünvanını ona dəqiq göstərir. Eyni zamanda

həm də təlqin edir ki, hər bir insan axtardığı əbədi dinclik dünyasını bu dünyada da tapa bilər. Özünün mənəvi mühitindəki kamilliyi ilə. Hər halda, bu şeirin təlqin elədiyi hiss bəşəri hissdır.

Müəllifin Yitsdən iki tərcüməsi diqqəti çəkir.

Növbəti tərcümədə də ən dərin insan hisslərinin üzə çıxmağını nəzərə alıb bu tərcüməni də oxucuların bir daha diqqətinə yetirməyi özümüzə borc bildik. Bu şeir “O vaxt ki, sən qocaldın” adlanır:

*O vaxt ki, sən qocaldın, ağ göründü saçında,
Şirin mürgü vurassan sən ocağın başında.
Götürüb bu kitabı, oxu onu dərindən,
Tökülsün xatirələr sənin qəmli gözündən.*

*Sevənlərin çox idi, sənin gözəl çağında,
Yorğun idi çoxları gözəlliyin yolunda.
Onlardan bircə kişi qəlbinə girə bildi,
Soluxmuş bənizində kədəri, qəmi sevdi.*

*Ocağın kənarında qoca бүkdü belini,
Kədərle pıçıldayıb, işə saldı dilini.
Sevgim dağlar başından uçub uzağa getdi,
Ulduzların içində üz-gözünü gizlətdi.*

Beləliklə Nəsir Qədirlinin “İçimdəki mən” kitabının həm öz şeirlərindən gələn, həm də tərcümələrindən qaynaqlanan duyğularla qovuşuruq.

Ruhumuzda, varlığımızda təmiz bir insan səsi bizi çağırır. Bu səs xeyli bizdən irəlidədir, ucadadır. O qədər ucadadır ki, orada mənəvi saflıq var, duruluq var.

Ümumiyyətlə ədəbiyyatın, sözün, sənətin ənalı istəyi insanı ucalığa, duruluğa çağırmaqdır.

Ədəbiyyat olmasaydı, sözün çağıran səsi olmasaydı, insan çox aşağılarda, bəlkə də, üfunətli batallıqlarda çabalamağında qalardı.

Ucalığımız üçün, mənəvi birliyimiz üçün nə qədər sözə minnətdarıqsa, nə qədər sözə borcluyuqsa, bir o qədər də sözü bizə tanrı haqqı kimi çatdıranlara borcluyuq.

Əli Rza XƏLƏFLİ,

Şair-publisist,

Beynəlxalq Rəsul Rza mükafatı laureatı,

“Kredo” qəzetinin baş redaktoru

HƏSRƏTİN GERÇƏK ÜZÜ

KÖNLÜMÜN DAĞ HƏSRƏTİ

Zirvəsində yatan dümağ qar kimi,
Üzü də ağ olsun bizim dağların.
Dayanıb önündə doğmalar kimi,
Başına bir sıgal çəkəm dağların.

Nə vaxt sona çatır bu qarlı boran,
Həsrətdən gözümə çökübdür toran,
Rəhm edib yol verə mənə Yaradan,
Yolunda, rizində səkəm dağların.

Hardandır bu qədər dəyanət, dözüm,
Onlardan od alıb alovum, közüm.
Kimsəyə qiyməmə, qul kimi özüm,
İstərəm önündə çökəm dağların.

Nə qədər canımda can qalıb, Lələ,
Yazılmış ömür gün bitməyib hələ.
Həsrəti çevirib altuna, lələ,
Başından çiçək tək tökəm dağların.

Deyəsən vaxt çatıb tərpənir köçüm,
Qalmayıb bir ümid, qalmayıb seçim.
Nəsirəm yurduma qovuşmaq üçün,
Döşündə yovşan tək bitəm dağların.

AY VƏTƏN!

Əsir düşüb ürəyim də, fikrim də,
Sənə bağlı imanım da, zikrim də,
Aparsa da ölüm atı tərkində,
Sənsən mənim guman yerim, ay Vətən!

Nəzər saldım həm sağına, soluna,
Qurban ollam sənə gedən yoluna.
Sevgili tək girrəm sənin qoluna,
Sənsən mənim öz and yerim, ay Vətən!

Könlümə düşübdür buzlu bulaqlar,
Selli,sulu,çaxmaq daşlı çaylaqlar,
Ellər köçən göy çəmənli yaylaqlar,
Sənsən mənim öz yurd yerim, ay Vətən!

Qəribsəyib yaman bizi dağların,
Oğlun, qızın, gözü yaşlın,ağların.
Hanı indi o zamankı çağların,
Sənsən mənim uman yerim, ay Vətən!

Ürək yanır, buludlardır tüstüsü,
Soyumayıb ocağımın istisi,
Yandırsa da məni torpaq itgisi,
Sənsən mənim yanan yerim, ay Vətən!

Gələ bilsəm bulağına göz ollam,
Sönmüş ocağına yanar köz ollam,
Yaddan çıxmış söhbət ollam, söz ollam,
Sənsən mənim son dastanım,ay Vətən!

VƏTƏN AYRILĞI SEVMİR

Həsərdən qəlbimdə ocaq qalayıb,
Yandırdım vüsali qaynar közümdə.
Dəmyə dərdi göz yaşım la sulayıb,
Bitirdim içimdə, bitdim içimdə.

Nə yaman ağırmış ayrılıq dərdi,
Titrədi vücudum, əsdi sözüm də.
Vüsəl əkmişdilər, hicran cücərdi,
Böyütdüm içimdə, əkdim içimdə.

Tükəndi taqətim, gücüm dizimdə,
Dondu xəyallarım, durdu gözümdə.
Kəsildi hənirtim, bitdi dözüüm də,
Yox oldum içimdə, itdim içimdə.

Üz-üzə gələndə mən hardan bilim,
Tükənər nəfəsim, tutular dilim.
Xudaya, necə də şirinmiş Vətən!
Diz çökdüm önündə, sindim içimdə.

Vətən ayrılığı sevmir deyirlər,
Vətəndə vətənsiz ölmür deyirlər,
Allah ümidləri üzmür deyirlər,
Öldürdüm içimdə, öldüm içimdə.

TƏK QALANLAR

Köçüb gedib insanlar
Yurdum tamam boş qalıb.
Gedib quşlar, heyvanlar,
Yurdda bayquş tək qalıb.

Sular axmır bilirəm,
Yağışlar da yağmayır.
Gözlə özüm gələrəm,
Məndə bir az şəkk qalıb.

Mən bir gəzən ölüyəm,
Vətənsiz bir kölüyəm,
Türk oğlu türk dölüyəm,
Ümid gözə həkk olub.

Günəş doğmur çöllərə,
Yağmur dönmür sellərə,
Səsim çatmır ellərə,
Vətən darda tək qalıb.

SON DÖYÜŞƏ ÇAĞIR MƏNİ!

Ürəyimdə bir həsrət var,
Dağdan ağır, daşdan ağır.
Bu həsrət də ağır-ağır,
Boğazlayıb boğur məni.

Bu həsrətin adı Vətən,
Hansı dərddi onunla tən?
Rişğənd edir yoldan ötən,
Yəqin görüb fağır məni.

Mənəm deyən rus ağalar,
Gəlib gedən tıbağalar,
Nökər duran bu dığalar,
Yandırılan yaxır məni.

Dözümsüzdür bu dərd belə,
Keçib getməz elə-belə,
İçin –için yeyir hələ,
Öldürəcək axır məni

Nə vaxtacan kiriyəcəm.,
Nifrətimi siyirəcəm,
Dığaları sürüyəcəm,
Son döyüşə çağır məni!

YURDUMUZA BAHAR GƏLİR

Dağ ətəyi göz-göz bulaq,
Su səsiylə dolur qulaq,
Tala-tala çiçək açır çəmənlik,
Yox olubdur qışdan qalan gərginlik,
Yurdumuza bahar gəlir.

Bir yanda lalələr, bir yanda yovşan,
Çıxıb yem axtarır cütqulaq dovşan,
Açılıb bir yanda sarı çiçəklər,
Ürpənir küləkdən cil-cil kəkliklər,
Yurdumuza bahar gəlir.

Telini darayır yaşıl zəmilər,
Sanki daraqlanıb sarı sünbüllər,
Gözləri oxşayır cürbəcür güllər,
Yurdumuza bahar gəlir.

Bağlarda ağaclar çiçək açırlar,
Çiçəklər ətrafa ətir saçırlar,
Arılar bal üçün hey vurnuxurlar,
Yurdumuza bahar gəlir.

Dörd ünsürə ocaq çatır adamlar,
Ev-eşiyi çölə tökür xanımlar,
Süfrəyə düzülür min cür təamlar,
Yurdumuza bahar gəlir.

Budanır ağaclar, şumlanır ləklər,
Hərdən-hərdən əsir isti küləklər,
Sevir, eşqə düşür kövrək ürəklər,
Yurdumuza bahar gəlir.

VƏTƏN

Dağların başı Vətən,
Gədiyin, qaş Vətən,
Həsrətindən ağılaram,
Gözümün yaşı Vətən.

Mən Məcnunam o, Leylim,
Düşübdür ona meylim.
Yanıbdır həsrətindən,
Bağrımın başı Vətən.

Qucaqlayıb dağ, dərə,
Əl tutuşub yol, bərə,
Yaddan çıxmaz bir kərə,
Torpağı, daşı Vətən.

AYAĞA QALX AZƏRBAYCAN, AYAĞA QALX!

İki düşmən işğal edib yurdumuzu,
Ayaqlayır, tapdalayır ruhumuzu,
Oyatmağa, ulatmağa qurdumuzu,
Ayağa qalx Azərbaycan, ayağa qalx!

Birləşibdir iki düşmən, iki virus,
Biri Kovid, biri David,cütü virus,
Riyakarlıq,terrorçuluq ona məxsus,
Ayağa qalx Azərbaycan, ayağa qalx!

Silkələn bir, dərдин-qəmin qoy tökülsün,
Vətən deyib oğlun, qızın səf düzülsün,
Bu mətləblər birdəfəlik tam çözülsün,
Ayağa qalx Azərbaycan, ayağa qalx!

Düşmənlərin dayanmadan güdükdədir,
Xəbərdarlıq! Barmağımız tətikdədir,
Bilməliyik, xilasımız birlikdədir,
Ayağa qalx Azərbaycan, ayağa qalx!

Qeyrət desən, namus desən, özümüzdə,
Qüvvət desən, qudrət desən, dizimizdə,
Silah da var, sursat da var, əlimizdə
Ayağa qalx Azərbaycan, ayağa qalx!

DÖZ AY DƏDƏ, GƏLİRƏM MƏN!

Yolum düşdü qəribliyə,
Girdim ağzı kilidliyə,
Həsərət qaldım igidliyə,
Döz ay dədə, gəlirəm mən!

Düşmən mənnən oynasa da,
Məkirindən doymasa da,
Baş açmağa qoymasa da,
Döz ay dədə, gəlirəm mən!

Ellər, məni qınamayın,
Dost-qardaşım, sınamayın,
Qapıları bağlamayın,
Döz ay dədə, gəlirəm mən!

Otuz ildir sızlayıram,
Ağlıyıram, bozluyuram,
Füsrət, imkan gözlüyürəm,
Döz ay dədə, gəlirəm mən!

Qaysaqlamır yaralarım,
Tapılmayır çaralarım,
Gözü yolda babaların,
Döz ay dədə, gəlirəm mən!

4 aprel 2016-cı il

MƏHƏBBƏTİN BURULĞANI

SƏNİ NİYƏ SEVİM Kİ, MƏN

Bilmirəm mən səni niyə sevmişəm,
Məni vurğun edən, nə oldu görən.
Nə xumar gözün var, nə çatma qaşın,
Deyim ki, üzündə xalı sevmişəm?

Tökülmür üzünə qap-qara telin,
Örkən dolanmayır yoğundur belin,
İlan tək sancırsan acıdır dilin,
Deyim ki, dodaqda balı sevmişəm?

Qaş-qabaq tökürsən adam görəndə,
Kəkilli toyuqsan saçın hörəndə,
Gözəllər dolanmır yanı-yörəndə,
Deyim ki, keçini, malı sevmişəm?

Dolanma başıma toyda, mağarda,
Nəsə gizlədirsən torba, dağarda,
Aləmi bürüyən bu çal-çağırda,
Deyim ki, tirməni, şalı sevmişəm?

Yalanlar ötüşür dil-dodağında,
Fitnələr öpüşür tül yatağında,
Bir işə yaramır çil papağın da,
Deyim ki, saçında çalı sevmişəm?

Danışıb güləndə şaqqıldayırsan,
Yük altda qatır tək hıqqıldayırsan,
Kürt düşmüş toyuq tək qaqıldayırsan,
Deyim ki, altında falı sevmişəm?

EŞQ

Bircə dəfə düşsəm də mən məhəbbətin tələsinə,
Ömrü boyu qızınmışam bu sevdanın istisinə.
Qovursa da tale məni xoşbəxtliyin ocağında,
Gülməyibdir bəxtim üzə kor olmuşam tüstüsünə.

Bircə dəfə içşəm də mən məhəbbətin badəsini,
Məst olmuşam bu sevdayla tapmamışam çarəsini.
Baş sındırıb çox arıflar, şərh eləsin bu kəlamı,
Tapmayıblar, yazmayıblar bundan qeyri sadəsini.

Aciz qalıb qarşısında bu hikmətin söz aləmi,
Necə yazsın, necə yozsun, vardır onun öz aləmi.
Deyilənlər, yazılanlar, ola bilsin, bir xülyadır,
Cəhd edənlər yəqin bilir, sınacaqdır qələmləri.

AX! NECƏ SEVDİM SƏNİ....

Ax! Necə sevdim səni....
Qanad açıb uçurdum,
Sevginin qüdrətindən.
Köksümdə çırpınırdı,
Dincəlmirdi ürəyim.

Tələsirdim hər yana...
Səni müdam görməyə,
Saçlarını hörməyə
Tələsirdi əllərim.

Tələsirdim vaxt, bivaxt...
Nə vaxt kecəcək bu vaxt.
Gecələr ləngiyirdi
Gecikirdi saatlar,
Gündüzlər dayanmayıb
Tələsirdi saatlar.
Beləcə keçdi günlər,
Açıldı çox düyünlər.

Unutdum çox şeyləri,
Unutmadım sevməyi.
Ax! Necə sevdim səni....
Xatirən yaddaşımda
Əksin gözümdə qaldı.

Dilim sənə get dedi
Gözlərimdən yaş axıb
Üzümdə gilələndi,
O bir anlıq xoşbəxlik,
Ömrümə səpələndi.

Ax! Necə sevdim səni....
Ömür keçib, kəsindir,
Qulağımda səsindir,
O bir anlıq xoşbəxtlik
Vallah mənim bəsimdir.

Oda düşdü ürəyim
Özüm yandım oduma
Səni hər gün səslədim
Məcnun dedin adıma.
Ax! Necə sevdim səni....
Ax! Necə sevdim səni....

İLK BAXIŞDAN VURULANLAR

Gözəllər gözəli çıxdın qarşıma,
Bilmədim mələksən, pərisən, nəsən.
Eşqin dəliliyi vurdu başıma,
Bilmədim gözəl sən, hürüsən, nəsən.

Allahmı göndərdi səni bəxtimə?,
Yoxsa mən düşmüşəm sənə bəxtinə.
Gəlsən qoşa çıxaq bəxtin təxtinə,
Bilmədim talehsən, yazısan, nəsən.

MƏNDƏN KEÇƏMMƏZSƏN

Sökmə eşqin divanını,
Sökər, yenə yığammazsan.
Mənsiz eşqin köhlənini,
Minib, çapıb, səkəmməzsən.

Çətin olar işin çətin,
Tükənər gücün, qüvvətin,
Töhmətini bu millətin,
Ağır yükü çəkəmməzsən.

Hədər vermə ömür-günü,
İtər izi, itər ünü.
Hər kəs kəsər ümidini,
Sən Nəsirdən keçəmməzsən.

SEVİLƏN SƏN, SEVƏN DƏ MƏN

Elə eşqə düşdüm, Allah
Qaçammıram, qaçammıram.
Bu nə istək, bu nə dilək,
Çatammıram, çatammıram.

Dönüb həyat amalıma,
Çöküb hüsni- camalıma,
Dönüb əqli-kamalıma,
Atammıram, atammıram.

Nə uzaqmış yolun sonu
Çox axtardım tapam onu,
Dəyişibdir halı, donu,
Tapammıram, tapammıram.

Bağlanmışam düz sözünə,
Vurulmuşam üz-gözünə,
Oxşayıram mən özünə,
Sapammıram, sapammıram.

Heyran oldum hüsnünə mən,
Səcdə qıldım təxtinə mən.
Sevilən sən, sevən də mən,
Yatammıram, yatammıram.

LAL SEVGİ

Mən dinə bilmədim, sən də ki, susdun,
Baxışlar dillərdən imdad dilədi.
Öldürdük sevgini biz susa-susa,
Sənin gözlərində, mənim dilimdə.

Hamıya genişdir, dünya bizə dar,
Kimsə bu sevgiyə çıxmaz havadar,
Hər iki ürəyin nə çox sözü var,
Sənin gözlərində, mənim dilimdə.

Qarğıma gizlində qismətə, baxta,
Kim bilər nə vaxt o, çıxacaq taxta,
Elə bil donubdu zaman da, vaxt da,
Sənin gözlərində, mənim dilimdə.

Mənim bu dünyada dərdi bazarım,
Əzəldən sən oldun dərdim, azarım,
Sevgi, məhəbbətə dastan yazarım,
Sənin gözlərində, mənim dilimdə.

Toqquşur baxışlar biz görüşəndə,
Nur saçır gözlərin deyib - güləndə,
Dil açar məhəbbət günün birində,
Sənin gözlərində, mənim dilimdə.

MƏZUNLARIN GÖRÜŞÜ

Yenə biz yığışdıq ocaq başına,
Bir ata-ananın uşağı kimi.
Sığındıq məktəbin ocaq daşına,
Doğma anamızın qucağı kimi.

Aldı ağuşuna bizi xəyallar,
Yağdı yağış kimi sorğu-suallar.
Qayıtdıq ömürün bahar çağına,
Gənclik illərinin səhər çağına.

Üzlərdə gülüş var, gözlərdə kədər
Qovuşmaq sevincmiş, ayrılıq qədər
Birləşdik, ayrıldıq, olduq dərbədər
Hərə bir tərəfdə qismətin gəzər.

Bu ocaq nə qədər dolub, boşalıb,
Kimisi bəxtini burda sınaııb,
Kimisi səadət, məhəbbət tapıb
Kimi burda qalıb, burda qocalıb.

Məzunlar “kişisən” “təksən” dedilər
Şərəfli işdi bu “et” sən dedilər
Gələnlər ürəkdən alqışladılar
Kamal müəllimə əhsən dedilər.

MƏNİM SEVGİ DÜNYAM

Bir dünya qurmuşam gizlicə, xəlvət,
Özülü məhəbbət, damı məhəbbət.
Bu evin bəzəyi sevgi, sədaqət,
Ocağı məhəbbət, odu məhəbbət.

Bu dünya elə bil susuz bir səhra
Məcnunlar sevgidən gül bitiribdir,
Kərəmlər alışıb Əsli oduna
Fərhad qaya çapıb sel gətiribdir.

Bu dünya içində fikirlər çaşqın,
Ağıl kara gəlmir, gümanlar coşqun,
Ruhum at oynadır, sel kimi daşqın,
Axarı məhəbbət, arxı məhəbbət.

Burda tarix özü bir xəyal kimi,
Olanlar yaddaşda xatirələnib.
Bir qonaq çağırır sükut, tənhalıq,
Çörəyi məhəbbət, duzu məhəbbət.

Göylərdən nur yağır sevgi tökülür,
Yaddaş ilmə-ilmə çözüb, sökülür,
Ömür nağıllaşır, sözə bükülür,
Ürəkdə məhəbbət, dildə məhəbbət.

BƏLKƏ, SƏN GƏLDİN!

Gözlərim bir ömür yollarda qalıb,
Səni gözləmişəm, bəlkə gələrsən.
Gəlməzsən, bilirəm, tərsin birisən,
Yenə, gözləyirəm, bəlkə gələrsən.

Sənə neyləmişəm, desən bilərdim,
Bircə günahım var – səni sevməyim.
Allahdan bizimçün ömür dilədim,
Səni gözləyim ki, bəlkə gələrsən.

Göylərə üz tutdum dili dualı,
Yerlərdə axtardım, səsli, sədalı
Gəzirəm hər yanda başı havalı,
Səni gözləyirəm, bəlkə gələrsən.

Gözümün önündən getmir surətin,
Sənə toxunmağa çatmır cürətim,
Qoy, Rəbbim göstərsin gücün, qüdrətin,
Səni gözləyirəm, bəlkə gələrsən.

Bilmirəm hardasa ömrüm bitəcək,
Allahın verdiyi zaman yetəcək,
Qəbrimin üstündə bir gül bitəcək,
Səni gözləyəcəm, bəlkə gələrsən.

NƏVƏM SƏMRA DİL AÇDI

Dil açdı, dilləndi, danışdı nəvəm,
Evimə xoşbəxtlik, seninc gətirdi.
Gülüb danışdıqca sevinib nəvəm,
Ətrafa xoş əhval, ətir səpirdi.

Dedi, bu babamdır, bu da ki, nənəm,
Bu mənim burnumdur, bu da kı, çənəm,
Gülüb, qəh-qəh çəkib o nazlı sənəm
Dayanmır, danışır, dil-dil ötürdü.

Sıraya düzmüşdü oyuncaqları,
Üst-üstə qalamış qab-qacaqları,
Ev etmiş özünə künc-bucaqları,
Özü bildiyi tək söküb, tikirdi.

İndi çox şeylərin adını bilir,
Yediyi yeməyin dadını bilir,
Ağzını burnunu, o özü silir,
Hələ kiçik qızdı, kövrəkdi nəvəm.

HƏMİŞƏ CAVAN MƏHƏBBƏT

Qarşımda dayanıb o vaxtkı rəsmi,
Nə sən qocalmısan, nə də şəkili.
Həminki baxışlar, həminki surət,
Həminki görünüş, həminki qamət.

Hec nə dəyişməyib ötən illərdə,
Yəqin dəyişməyib xatirələr də.
İstədim oturaq bir gün üz-üzə,
Olub keçənləri anaq göz-gözə.

Daha axtarmayaq "günah kimdədir?",
Elə biri məndə, biri səndədir.
Belə yazmış bizə Talelər yazan,
Hələ yaranmayıb onları pozan.

İllər sadalanıb, keçib günümüz,
Gizli məhəbbətlə ötüb ömrümüz.
Ürəkdə daşlaşıb bizim sirrimiz,
Ətrafda oynarkən nəvələrimiz.
Nə qədər yaşlansaq, qocalsaq da biz,
Hələ də cavandır məhəbbətimiz.

MƏN SƏNİ SEVMİŞƏM, SEVİRƏM YENƏ

Gördüm tanımadın üzü-gözündən,
Tanıdım mən səni bircə sözündən,
Niyə soruşum ki, özüm özümdən,
Mən səni sevmişdim, sevirəm yenə.

Bir anlıq zamanmış ötən illərim,
Vüsal həsrətilə keçən günlərim,
Ay üzlü sənəmə, gözəl dilbərim,
Mən səni sevmişdim, sevirəm yenə.

Bəlkə görüşmədik bir də üz-üzə,
Oturaq, dərdləşək baxıb göz-gözə,
Mən hələ sadıqəm verdiyim sözə,
Mən səni sevmişdim, sevirəm yenə.

Bənzərin var bağcadakı gülümə,
Ağ saçların bəzək verir telinə,
Qurban ollam sənə kimi gəlinə,
Mən səni sevmişdim, sevirəm yenə.

Gözlərim hələ də yolda qalsa da,
Sənə gedən yollar bağlı olsa da,
Əcəl bir gün "ölüm zəngi" çalsa da,
Mən səni sevmişdim, sevirəm yenə.

UNUT SƏN MƏNİ

Dağ çəkib sinəmi yaralamısan,
Ömrümü, günümü paralamısan,
Məni "dəftərində" qaralamısan,
Gərəyin olmadım, unut sən məni!

Biz daha üz-üzə gəlməyəcəyik,
Sevinci, kədəri bölməyəcəyik,
Elə bilirsən ki, ölməyəcəyik!
Ölməmiş gəl unut, unut sən məni.

Yəqin unutmusan, olan keçmişəm,
Yüz qızın içində səni seçmişəm,
Sənsiz bu dünyada oddan keçmişəm
Yadında varamsa, unut sən məni.

Hər gecə yuxumda görmüşəm səni,
Gəlbimə, könlümə hörmüşəm səni,
Kərəm mən, Əslisi bilmişəm səni,
Unuda bilmirəm, unut sən məni.

Nə olar özünə yazığın gəlsin,
Üçqulaq məktubun, kağızın gəlsin,
Mənim toy günümə qoy, qızın gəlsin,
Səni unutmadım, unut sən məni.

Ömür keçib gedib, indi gecdi, gec,
Qədrini bilmədik, indi gecdi, gec,
Qovuşa bilmərik, indi gecdi, gec,
Mən səni unudum, unut sən məni.

SƏNİ UNUTMAQ İSTƏYİRƏM...

Bir yaz havası tək qəlbimə doldun,
Ömrümə yazılıb qədər im oldun,
Bir ömür sevincim, kədər im oldun,
Bilmirəm nə edim, unudum səni.

Deyirlər bu dünya tamam yalandı,
Yalanlar içində ömür talandı,
Eşqə düşüb canım oda qalandı,
Bilmirəm nə edim, unudum səni.

Sənsiz keçən hər gün qüssə, kədər di,
Çəkdiyim cəfalar əbə s, hədərdi,
Eşq əhli bilir bu, nə dərdi-sərdi,
Bilmirəm nə edim, unudum səni.

Dolaşır başımda Məcnun havası,
Fəhadın dözü mü, Şirin sevdası,
Bəlkə sən qılasan çarə, qadası,
Bilmirəm nə edim, unudum səni.

Bir sözə möhtacam sənin dilindən,
Fələk də baş açmaz əməl-felindən,
Əmanət vermişdin qara telindən
Bilmirəm nə edim, unudum səni.

AY ANA!

Payız yarpağı tək düşdün budaqdan,
Gəlmir səsin daha qonşu otaqdan,
Mən də həsrətdəyəm sənsiz o vaxtdan,
Nə tez köçdün bu dünyadan ay Ana!

Sevib dərdi ona sirdaş olmuşam,
Əzizləyib ona qardaş olmuşam,
Dərd yolunda dərdə yoldaş olmuşam,
Nə tez köçdün bu dünyadan ay Ana!

Dərdimi deməyə adam tapmıram,
Yuxum ərsə çıxıb gecə yatmıram,
Nə qədər qaçsam da sənə çatmıram,
Nə tez köçdün bu dünyadan ay Ana!

Bilsən əziz idin bizə nə qədər,
Ayırdı bizləri qəzavü-qədər.
Ayrılıq ölümdən betərmiş, betər,
Nə tez köçdün bu dünyadan ay Ana!

Ölümün gəldiyin sən bilə-bilə,
Fələklə danışdın sən gülə-gülə,
Gəmirir içimi dərd gilə-gilə,
Nə tez köçdün bu dünyadan ay Ana!

OĞLUMA NƏSİHƏTİM

Qəsd etmə canına xəyallar üçün,
Əl qatma pis işə var dövlət üçün.
Tanrıdan verilir insana qismət,
Odur bağışlayan var-dövlət, izzət.
Çörəkdir kişinin başın ucaldan,
Onu da pay verir böyük Yaradan.

Heç kimin boş yerə yemə çörəyin,
Vurarsa üzünə yanar ürəyin.
Çölünün ər-bəyi olmağa çalış,
Evinin nökəri olmağa alış.
Əclafı, alçağı buraxma yaxın,
Əslini, nəslini unutma sakın.

Başına bəladır gərəksiz sözün,
Ağzından qaçırsan yanarsan özün.
Heç kimə danışma sirrini gizlət,
Sirrin olduğunu bilməsin millət.
Düz yoldan sapınıb meyl etsən meyə,
Var-dövlətini elə bil verdin küləyə.

Əl saxla, iş görmə əsəbləşəndə,
Qəzəbin beynini söküb tökəndə.
Elmin hünəriylə böyüt uşağı,
Olmasın heç zaman başı aşağı.
Bu sözlər sizlərə nəsihətimdir,
Oxuyan hər kəsə məhəbbətimdir.

MƏNİM GÖRDÜYÜM DÜNYA

İÇİMDƏKİ MƏN

Görürəm ki, elə mənəm, mən özüməm, məndəki mən
Fərq eyləmir surətimiz, mən özüməm, məndəki mən.
Çox yaxıniq, birlikdəyik, o, özüdür, mən də ki, mən
Toxunamam nə mən ona, nə də mənə məndəki mən.

Sorma mənə, bilməm ki, mən, kimdəndir ol məndəki mən
Faş olmaz ki, sən biləsən, nədəndir bəs məndəki mən.
Çox qəlizdir səbəbləri, bilir yalnız Yaradanım
Açmamışdır, açmaz sirrin kimsələrə, məndəki mən.

Əta etmiş Rəbbim bizə, əmanətdir məndəki mən
Cismimizi yaşatmağa zəmanətdir məndəki mən.
Bir qürurdur, bir vüqardır, dəyanətdir məndəki mən
Varlığına şükürdəyəm, səadətdir məndəki mən.

TAPA BİLMİRƏM

Qərib bir səyyaham dağlar aşmışam,
Ölkələr görmüşəm, sərhəd basmışam,
Sazaqdan keçmişəm, odda yanmışam,
Nəyi axtarıram tapa bilmirəm.

Xəyalım göylərdə, ayağım yerdə,
Dolaşib dururam bu həndəvərdə.

Gözlərim axtarır axşam, səhər də
Nəyi axtarıram tapa bilmirəm.

Fikirlər əkmişəm, bitirmişəm mən,
Çoxunu unudub ötürmüşəm mən,
Bilirəm nəyisə itirmişəm mən,
Nəyi axtarıram tapa bilmirəm.

Dipsiz fikirlərə qərq olub canım,
Dərd çəkib eləcə dərd olub canım,
Dərdə bükülsədə dinim, imanım,
Nəyi axtarıram tapa bilmirəm.

Nə əvvəli vardır, nə də axırı,
Ayaqdan aşağı, başdan yuxarı,
Dayanmır zamanın axar-baxarı,
Nəyi axtarıram tapa bilmirəm.

Göylər sir boyaqlı, yerdə sir bitir,
Göylər hür içində, yerdə haqq itir,
Axtardığım da sir, tapdığım da sir,
Nəyi axtarıram tapa bilmirəm.

HƏR DƏFƏ PEŞMAN OLURAM

Açsam köhnə qəbirləri,
Dərd çıxacaq ağ kəfəndə.
Açsam köhnə fikirləri,
Peşman ollam hər dəfəmdə.

Uzaq dursan cəhalətdən,
Yan keçərsən qəbahətdən,
Xeyir gəlməz bu adətdən,
Peşman ollam hər dəfəmdə.

Nə xoşbəxtəm, nə də bədbəxt,
Hər birisi yazı, qismət,
Çəkməsəm də mən xəcalət,
Peşman ollam hər dəfəmdə.

Hər gün Günəş olacaqdır,
Axşamlar Ay doğacaqdır,
Yaxşılıqlar qalacaqdır,
Peşman ollam hər dəfəmdə.

Dünya nə çox həvəslidir,
Həm Leylidir, həm Əslidir,
Məni yaman tələsdirir,
Peşman ollam hər dəfəmdə.

İLAHİ YENİDƏN YARAT DÜNYANI

Didişir insanlar varın üstündə,
Bir günlük, bir anlıq karın üstündə,
Sənin yaratdığın barın üstündə,
Deyəsən dünyanın axırı gəlib,
İlahi yenidən yarat dünyanı.

Dəyişdir İlahi, qanunlarını,
Dəyişdir müqəddəs Kitablarını,
Yoxla, əlindəki imkanlarını,
Deyəsən dünyanın axırı gəlib,
İlahi yenidən yarat dünyanı.

Fəzilətindən biz yarınan gündən,
Hazır nemətlərdən barınan gündən,
Nəfsin qulu olduq yaranan gündən,
Deyəsən dünyanın axırı gəlib,
İlahi yenidən yarat dünyanı.

Xəbislik, cəhalət tutub dünyanı,
Üç dayaq üstündə çatıb dünyanı,
İnsan kor qəpiyə satıb dünyanı,
Deyəsən dünyanın axırı gəlib,
İlahi yenidən yarat dünyanı.

Didib parçalayır insan insanı,
Axıb selə dönür insanın qanı,
Kara gəlmir daha haqqın divanı,
Deyəsən dünyanın axırı gəlib,
İlahi yenidən yarat dünyanı.

O qədər gözəldir yaratdıqların,
Baxdıqca insanın gözləri doymur.
Bütün gözəlliyn gözəl cismində,
Allahın olduğun heyf ki,duymur.
Deyəsən dünyanın axırı gəlib,
İlahi yenidən yarat dünyanı.

İlahi insanın aqlını dəyiş,
Fikrini, zikrini, çağını dəyiş,
Gözünün qarasın, ağını dəyiş
Deyəsən dünyanın axırı gəlib,
İlahi yenidən yarat dünyanı.

HƏZRƏTİ ADƏM DANIŞIR

Milyon-milyon illər keçdim,
Öz bəxtimi özüm seçdim,
“Ol” deməsə Rəbbim, heçdim.
Adəm mənəm, ilkin mənəm,
Məndədir ol küllü-aləm,
Enib Yerə gəlmişəm mən,
Keçmişlərdən gəlmişəm mən.

Bir əlimdə iti nəfsim,
Bir əlimdə xəcalət var.
Bir əlimdə şax tərəzim,
Bir əlimdə ədalət var.
Haqqın gözəl dərgahından
Qorub Yerə gəlmişəm mən,
Keçmişlərdən gəlmişəm mən.

Tutubdular məndə qərar,
Dünyaların gözəlliyi.
Cəmi varlıq məndə arar,
Kamilliyi, özəlliyi.
Mənəm tarix, mənəm zaman,
Enib Yerə gəlmişəm mən
Keçmişlərdən gəlmişəm mən.

Çox işlərin əzəlində,
Tum - mayası səhv tutulub.
Çox işlərin səddi, həddi,
Hüdudundan çıxarılıb.
Səhmanlayım,düzüm,qoşum,
Enib Yerə gəlmişəm mən,
Keçmişlərdən gəlmişəm mən.

Nə var isə bu dünyada
Şəkillərim, vəkillərim,
Nə var isə bu dünyada
Əkinlərim, biçinlərim.
Yer də, Göy də mən özüməm,
Öz özümə gəlmişəm mən,
Keçmişlərdən gəlmişəm mən.

İÇİMDƏKİ HƏQİQƏT

Bir qonağam bu dünyada,
Doğulmuşam od içimdə.
Yaranan var, yaradan var,
Yaranmışam kod içimdə.

Palçıq olub yağrulmuşam,
İnsan kimi doğulmuşam,
Dərgahından qovulmuşam,
Adəm soylu ad içimdə.

Yol gəlirəm handan- hana,
Dərd içində yana-yana.
Arıf odur dərdim qana,
Şirin şəkər dad içimdə.

Daş heykələm ölü kimi,
Dolaşıram diri kimi,
Sızlayıram arı kimi,
Bir kədərli ud içimdə.

Nəfsim məni gizli boğur,
Tamahımdan günah doğur.
Hey baxıram fağır-fağır,
Yeyir məni qurd içimdə.

Min mənə var sözlərimdə,
Gücüm, qüvvəm dizlərimdə,
Həsərət yanır gözlərimdə,
Gizlənidir yurd içimdə.

Allahın bir simasıdır üzündəki bu gözəllik,
Varlığında cəmləşibdir naxışlardan bir özəllik.

Bir cüt gözün ayna tutub saçlarının qarasına,
Min rəng qatıb Yaradanım gözəlliyin sırasına.

Qaşlar qara, gözlər qara, uzun günəş misallıdır,
Səndə ki, var bu gözəllik cox əlamət timsallıdır.

Dodaq püstə, dişlər sədəf, dəhanın bal pətəyidir,
Boyun uca, qamətin şux, bu Allahın istəyidir.

Çiyin meydan, göz çaşdırır sinəndəki şaməmələr,
Dodaqlara bal daddırır gilə- gilə dür danələr.

Bu gözəllik hər kəsdə var, qiymətini verən olsa,
Şükür edib Yaradana kim olduğun qanan olsa.

YOL

Gedirsən, get, yaxşı yol!
Bədnəzərdən uzaq ol!
Uğur dedim mən sənə,
Sən də cavab ver mənə:
Neçə cürə yol vardır?
Hans sənə simsardır?
Yollar hardan başlanır?
Yollar harda qurtarır?
Bilirsənmi ilk dəfə
İcad edib kim yolu?
Bilirsənmi ilk dəfə
Çəkdiribdir kim onu?
Cürbəcürdür bu yollar....
Cavabsızdır suallar....
Yollar vardır dəmirdən,
Cox uzundur ömürdən.
Veribdirlər baş-başa,
Hey gedirlər cüt, qoşa.
Biri sürtüb birini,
Yeyir dəmir dəmiri.
Dəmirdəndir əl- qolu,
Qatar gedir bu yolu.
Digəri su yoludur,
Gəmilərlə doludur.
Keçib çaydan, dənizdən,
Çoxu gedir bu yolu.

Yollar vardır havada,
Uçaq üçün səmada.
Təyyarələr uçurlar,
Göylərdə iz açırlar.
Yol da var kənd yoludur,
Əyri-üyrü dolanbac,
Sadəcə kənd yoludur.
Dağa-daşa dolaşır,
Kiçilir cığırlaşır.
Bu yollar bir-biriylə,
Çox yerdə üzləşirlər.
Bəzən də bənd vuraraq,
Elə hey kəsişirlər.
Bu formada, bu donda,
Elə bil ötüşürlər,
Qucaqlaşır,öpüşüb,
Qardaş tək görüşürlər.
Qarışqa qatarı tək,
Yolla da iş görürlər,
Yer kürəsin qucmağa,
Möhkəm bir tor hörürlər.
Ömür adlı yol da var,
Bir gün başlar, qurtarar.
Burda işlər qəlizdir,
Əvəzsizdir, əzizdir.
Hər kəsin öz yolu var,
Sondan deyil xəbərdar.
Kimi qurur yuvasın

Seçir ağın,qarasın.
Qılır dərddə çarasın.
Kimi bilmir havasın,
Çəkir başın bəlasın.
Çırmalayıb qolunu,
Özü tapır yolunu.
Buna tale deyirlər,
Qismət belə deyirlər.
Yol da var Haqq yoludur,
Sevinc ilə doludur.
Seçər bunu qananlar,
Yoxa çıxar gümanlar,
Təmizlənər imanlar,
Haqqa gələr insanlar.
İşlərin düz qurarlar,
Ömrü başa vurarlar.
Əldə tutub Qurani,
Təmiz saxlar vicdanı.
Nəfsə qulluq etməzlər,
Əyri yola getməzlər.
Etməz kimsə qeybətini,
Çəkər dərdin millətin.
Bir iş görmək istəsə,
Ziyan vurmaz heç kəsə.
Təmiz tutar əlini,
Dinc saxlayar dilini.
Şükür edib Allaha,
Ümid bağlar sabaha.

Zikr edərək dualar,
Sonda bütün insanlr,
Seçəcəklər bu yolu.
İman gətirib ona,
Mən də girdim bu yola.

HAQQIN NURU SÖNMƏZ!

Mərd igidlər
Şəhid olar,
Öz sözündən
Dönməz, dönməz.

Yaşar xalqın
Yaddaşında,
Əbədiyyən
Ölməz, ölməz.

Kəsilsə də
Əli, dili,
Yalan sözü,
Deməz, deməz.

Soysalar da
Dərisini,
Düşünməz heç
Gerisini,
Dinməz, dinməz.

Ruh Allahın,
Can Vətənin.
Tümün verər
Bölməz, bölməz.

Aydan arı,
Sudan duru,
Haqqın nuru
Sönməz, sönməz.

GENETİK DƏRD

Ürəyim dərd çuvalıdır,
İçini doldurmuşam,
Elə bilir baxanlar,
Mən dərdə vurulmuşam.

Dolub indi çuvalım,
Bir çimdik yer qalmayıb.
Boğuluram mən dərdən,
Taqətim də qalmayıb.

Xəyallarla gəzməkdən
Yırtılıbdır dabanım.
Ümid ilə dözməkdən,
Gözü dolub babamın.

Gözlərimin bacasın,
Qurumlayıb, his tutub.
Ürəyimin xalçasın,
Güvə yeyib, dərd yırtıb.

Qohum, qardaş bir köynək,
Vətənpərvər, mərd, örnək,
Ürək dolu, dil kövrək?
Dərd alıram, gəl görək.

ƏDALƏTİN TƏRƏZİSİ

SİZNƏN NECƏ BARIŞIM MƏN

Uzun illər, qərinələr,
Gəldi sizdən çox hədələr.
Zatı qırıq ay, gədələr,
Siznən necə barışım mən.

Başdan-başa qələtsiniz,
Söyüş,təhqir,lənətsiniz.
Mənə düşmən-hədəfsiniz,
Siznən necə barışım mən.

Dağ çəkmisiz sinəm üstə,
Duz basmısız yaram üstə.
Boğuşmusuz haram üstə,
Siznən necə barışım mən.

Şirin dillə baş qatırsız,
Doğru işə çaş qatırsız.
Zatı qırıq bir qatırsız,
Siznən necə barışım mən.

Ömrü boyu lal olmuşuz,
Qapımızda qul olmuşuz.
Evli ikən dul olmuşuz,
Siznən necə barışım mən.

Danışsınız siyasətdən,
Mərhumunuz hidayətdən.
Əl çəkmirsiniz cinayətdən,
Siznən necə barışım mən.

Belə çəkməz tarix uzun,
Kəsiləcək bir gün ruzun.
Başı yastı, burnu uzun,
Siznən necə barışım mən.

Əskik olduz dəyanətdə,
Ad qazandız xəyanətdə.
Belə getsə bir müddətdə,
Siznən necə barışım mən.

KÖMƏK ELƏMİR

Pozulanda tərəzinin nizamı,
Tarazlığa pərsəng kömək eləmir.
Qaşınanda əllərinin cüzamı,
Heç bir məlhəm, dərman kömək eləmir.

Söz deyilməz əsli təmiz olana,
Arif olub sözdən mətləb qanana.
Haqqdan dönüb imanını danana,
Yüz oxusan Quran kömək eləmir.

Böhtan demə haqq yolunda ölənə,
Hasar çəkmə haqq yoluna dönənə.
Lənət olsun yetim malı bölənə,
Məhşər günü yalan kömək eləmir.

Qatır cinsi nə doğmur, nə törəmir,
Söyüd, qovaq heç bir meyvə verəmmir.
Eşşək olduğunu eşşək biləmmir,
Belindəki palan kömək eləmir.

İçimizdə oturubsa nəfsimiz,
Şərab içib, nəşəlidir keyfimiz.
Düşmənlərdə hələ qalıb heyfimiz,
Lənətlənmiş şeytan kömək eləmir.

DÜNYA YALNIZ BİR CÜMLƏDİ

Dünya sanki bir cümlədi
Sonunda da nöqtəsi var.
Baxma dünya bir himlədir
Cox dalanı, döngəsi var.

Biri yaxın, biri uzaq,
Dünya bizə qurub tuzaq.
Ömür kitab- varaq-varaq,
Yazan yazıb biz oxuyaq.

Belə qurubdur Yaradan
Yoxdur sirrə açarımız.
Olmaz göyə əli çatan,
Yerdədirsə ayağımız.

Belədirsə rəftarımız,
Dəyər kimə bir karımız,
İmansızsa coxlarımız,
Xoş gələrmə sabahımız.

Dünya yalnız bir cümlədi
Çalış onu yaxşı oxu.
Elə bilki bir gəbədi
Özün uzat özün toxu.

HİKMƏT, QİSMƏT, MÖHLƏT, RƏHMƏT

Əsir düşdüm qürbətə,
Gücü verdim ülfətə.
Layiq oldum hörmətə,
Tapınaraq hikmətə.

Çətin olub hər işim,
Quymaqda sınıb dişim.
Bayatlayıb bişmişim,
Baş əymişəm qismətə.

Xudam verib bəxtimi,
Qurmuşam öz təxtimi.
Bilmirəm bu bəsdimi,
Yoxsa batdım töhmətə.

Yalvarıram Xudaya,
Tez çatginən haraya.
Ruhum uçsa havaya,
Ümid qalmaz möhlətə.

Qatlanmışam zəhmətə,
Dözməmişəm minnətə.
Sirrim qalsın xəlvətə,
Getsəm bir gün rəhmətə.

ZAMANIN SÖZÜ, SÖZÜN ZAMANI

Düşünməmiş iş görmə,
Özünsüz divar hörmə,
Hər gün dirilib ölmə,
Zamanın öz sözü var.

Hər şey ölçüb-biçilir,
Gah böyüyür, kiçilir,
Sözdən də söz seçilir,
Sözün də zamanı var.

Haqqı ara sözümdə,
Ümid varsa gözündə,
Axtarma sən özündə,
Zamanın öz sözü var.

Elə söz de millətə,
Minsin hər söz qiymətə,
Yol vermə gəl qeybətə.
Sözün də zamanı var.

Qorunginən hər sözdən,
Düşərsən bir gün gözdən,
Ümid umma bizlərdən,
Zamanın öz sözü var.

Çox danışma bir sözü,
Azmağı var sözün də.
Söyləməmiş bil sözü,
Doğmağı var sözün də.

ÖLÜM BAXIB TƏRLƏDİ

Avand işim tərs gəldi,
Zikr elədim nəhs gəldi,
Vətəndən bir ün yetdi,
Qulaqlarım kövrəldi.

İçimdə dərd hərlədim,
Çiynimdə mərd hərlədim,
İçin-için çərlədim,
Ölüm baxıb tərlədi.

Günüm, ayım gəlmədi,
Yaralarım simlədi,
Dərdlər məni dəmlədi,
Dünya içdi qəmlədi.

BU GÜNÜ NİYƏ YAŞAMIRIQ

Yaddaşım dünəndə, fikrim sabahda,
Ayağım xeyirdə, əlim savabda,
Niyyətim xoşluqda, dilim günahda,
Unutdum bu günü, yaşamadım ki!

Xatirə dünəndə, ümid sabahda,
Qismətim gələcək qızıl tabahda,
Yuyular günahlar yəqin o vaxtda,
Unutdum bu günü, yaşamadım ki!

Dünəndə sabah var, sabahda dünən,
Tamamlar bir-birin sabahla dünən,
Dünəni unutma, sabaha güvən,
Unutdum bu günü, yaşamadım ki!

Dünən dədəm, babam, sabah yoldaşım,
Dünən elim, obam, sabah yurddaşım,
Dünən atam, anam, sabah qardaşım,
Unutdum bu günü, yaşamadım ki!

Dünəndə qalmışdı axtardıqlarım,
Keçmişə qovuşmuş yaratdıqlarım,
Bəlkə sabah gələr unutduqlarım,
Unutdum bu günü, yaşamadım ki!

DƏRDDİR MƏNİM QİSMƏTİM

Səni hara səsləyim,
Yoxdur evim eşiyim.
Qəlbimdə yer verərdim,
Orda da dərd keşiyim.

Ürəyimə girmə sən,
Ayaq saxla bircə sən.
Girsən dərddən ölərsən,
Sonra məndən bilərsən.

Dərddir mənim hikmətim,
Rəbbim vermiş, qismətim.
Bilən bilir qiymətin,
Odur mənim sənətim.

HƏYATIN QANUNU

Pəncərə arxasından dünya gözəl görünür,
Xoşbəxtlik, sevinc, kədər bir-birinə hörülür.
Pəncərədən sədd çəkib aramıza bu dünya,
Gündə bir daş qoyulur, gündə bir daş hörülür.

Dünya elə gözəldir, ovsun salıb üzünə,
Pəncərədən hər kəsi cəzb eyləyir özünə.
Bir dəfə baxmağınan görən itirir özünə,
Bilməyir tapınsınmı əyrisinə, düzünə?

Qismətə bax ilahi, hər nə desən var burda,
Sevinc, kədər, xoşbəxtlik cəmləşibdir burada.
Gör nələr düzüb, qoşub uca Tanrı, bu ada,
Kimin gücü çatır ki, beləsini yarada.

Həyatın içi çətin, sanki burulğandasan,
Fırladır səni fəlak, qarışır cəhət, zaman.
Tanımırısan özünü, hər yan oğru və talan!
Pəncərədən gördüyün həyat yalandır, yalan.

Ağlın duman içində, hey ölçüb, hey biçirsən,
Həyat Zəməzəm suyudur, badəsini içirsən.
Hamı tutub bu yolu, sən də onu keçirsən,
Pəncərədən həyata - özünə yol seçirsən.

ÖZÜMLƏ ÜZ-ÜZƏ

Mən yaşa doluram, həyat qiymətə,
Bu gərdisdə uduzan mən, udan mən.
Şükür olsun Xuda verən qismətə,
Əlin açıb diləyən mən, uman mən.

Qocalıq yaraşmır heç cür adıma,
Cavanlığım daha çatmır dadıma,
Əzəldən vurğunam eşqin oduna,
Bu ocaqda odlanan mən, yanan mən.

Nə yasda ağlaram, nə toyda gülləm,
Nə yardan doyaram, nə qaça billəm,
Özümə dəymişdi açılan gülləm,
Sarı simdə qandıran mən, qanan mən.

Gələn, gedən nə tapdısa qopardı,
Yağmalayıb var-yoxumu apardı,
Ölüm özü gecikməyən çapardı,
Öz evində talanan mən, talan mən.

Mənzil uzaq, yollar çisgin, qar, duman,
Sabah da qovuşmaz ümidlə güman,
Həmişə haqlıdır hakimi zaman,
Əzəl billah yanılan mən, yalan mən.

ƏDALƏTSİZ BÖLGÜ

Vəzifə harının, sərvət varlının,
Ədalət oğrunun, qolu zorlunun,
Naz-nemət əyyaşın,kef də pullunun,
Torpaq da, düşmən də, Vətən də bizim.

Qanunlar verilir, varlılar pozur,
Məmurlar bu işi min yerə yozur,
Kasıblar neyləsin, hələ ki, dözüür,
Torpaq da, düşmən də, Vətən də bizim.

Rüşvətxor, talançı vecinə almır,
İnsafı, mürvəti yadına salmır,
Xaricdə ev alıb, evində qalmır,
Torpaq da, düşmən də,Vətən də bizim.

Nəfsinə dur demir, hər şeyi satır,
Dar gündə görünmür, gizlənib yatır,
Əsli yox, nəslə yox, qatır ki, qatır,
Torpaq da, düşmən də, Vətən də bizim.

Deyəsən bəs edər, zaman yetişir,
Gün doğur bəxtimə, dövrən dəyişir,
Daha dözümmirəm, əlim geyişir,
Torpaq da, düşmən də, Vətən də bizim.

PANDEMİYA

Çox da gözəl görsənməyir bu şəhər,
Küçələr boş sakitlikdir bu səhər,
İnsanlar da dözü, dözü bir təhər,
Bu şəhərin bəzəyidir insanlar.

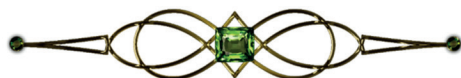
Əl uzadıb yardımlaşır ölkələr,
Yaddan çıxıb qızıl, gümüş sikkələr,
Kəsilibdir top-tüfəngli hədələr,
Bu dünyanın bəzəyidir insanlar.

Göydən gəlib bu virusun bəlası,
Allah bilir bu xətdən xilas,ı
Hifz eləsin bizi Quran duası,
Kitabların bəzəyidir insanlar.

Yer də, göy də qismət olub onlara,
Yaranmışlar xidmət edib onlara,
Uca durmaq xislət olub onlara,
İnsanlığın bəzəyidir insanlar.

TRANSLATIONS FROM ORIJİNAL

**A TREASURY
OF İRİSH VERSE**

ORIJİNALDAN TƏRCÜMƏLƏR

**İRLAND ŞEİRİNİN
İNCİLƏRİ**

W.B. Yeats (1865-1939)

He Wishies for the Cloths of Heaven

Had I the heaven's embroidered cloths,
Enwrought with golden and silver light,
The blue and the dim and the dark cloths
Of night and light and the half-light,
I would spread the cloths under your feet:
But I, being poor, have only my dreams;
I have spread my dreams under your feet;
Tread softly because you tread on my dreams.

V.B. Yits (1865-1939)

Onun Arzusu

Əlimdə olsaydı göylərin donu,
Sənin ayağına sərərdim onu.
Qızılı, gümüşü o rəngli libas,
Gecəylə gündüzə məxsus bir miras.
Əlimdə yoxdur ki, başqa əlacım,
Yalnız arzulardır dövlətim, varım.
Mən də arzuları sərmişəm yerə,
Çıxıb üzərində gəzəsən deyə.

Austin Clarke (1896-1974)

On A Holy Day

On a holy day of obligation
I saw her first in prayer,
But mortal eye had been too late
For all that thought could dare.
The flame in heart is never grieved
That pride and intellect
Were cast below, when God revealed
A heaven for this earth.
So to begin the common day
She needs a miracle,
Knowing the safety of angels
That see her home again,
Yet ignorant of all the rest,
The hidden grace that people
Hurrying to business
Look after in the street.

Ostin Klark (1896-1974)

Müqəddəs bayram günündə

Çox müqəddəs sayılan dini bayram günündə,
İlk dəfə gördüm ki, mən, bir qız dua edirdi.
Bunları adi sözlə başa düşmək çətinidir,
Buna nail olmağa niyyət yalnız mətindir.

Ürəyində atəşi heç vaxt sönməz, yanardı,
Təkəbbür də, ağıl da bu məqamdan kənardı.
İnsan üçün ibadət bir niyyət, bir muraddı,
Allah da bunun üçün haqq dünyası yaratdı.

Yeni günə başlasa, bir möcüzə gərəkdir,
Mələklərin qoynunda evinə dönəcəkdir.
Çox şeylərdən xəbərsiz insanlar tələsirlər,
Ləyaqətlə işlərin yerinə yetirirlər.

Padraic Colum (1881-1972)

She Moved Through The Fair

My young love said to me, "My brothers won't mind,
And my parents won't slight you for your lack of kind".
Then she stepped away from me, and this she did say,
"It wil not be long, love,till our wedding day."

She stepped away from me and she moved through the fair,
And fondly I watched her go here and go there,
Then she went her way homeward with one star awake,
As the swan in the evening moves over the lake.

The people were saying no two were e'er wed
But one had a sorrow that never was said,
And I smiled as she passed with her goods and her gear,
And that was the last that I saw of my dear.

I dreamt it last night that my young love came in,
So softly she entered, her feet made no din;
She came close beside me, and this she did say,
"It will not be long, till our wedding day."

Padreyk Colum (1881-1972)

Gözəllərin içindən ötüb keçən qız

"Qardaşlarım bu işə yəqin məhəl qoymayır,
Qiliqsız olmağın atam eyib saymayır".

Uzaqlaşıb məndən o, bax beləcə söylərdi,

"Çox çəkməz ki, sevgilim, toy günümüz öndə-

di."

Uzaqlaşıb o məndən gözəllərə birləşdi,
Heyran-heyran baxdım mən, bu yeriş nə yerişdi.
Dan ulduzu sönməmiş o. Evinə dönürdü,
Axşamlar göldə üzən bir qu kimi süzürdü.

İki sevən könüllər deyirlər ki, qovuşmaz,
Onların qəm-qüssəsi ömrü boyu sovuşmaz.
Naz-qəməzlə ötürkən gülümsündüm mən ona,
Sevgilimi gördüyüm bununla çatdı sona.

Arzu etdim dün gecə sevgili yar gələydi,
Ayağının ucunda otağıma girəydi;
Düz yanıma gəlib o, bax beləcə söylərdi;
“Çox çəkməz ki, sevgilim, toy günümüz öndədi.”

James Clarence Mangan (1803-1849)

Rest Only In the Grave

I rode till I reached the House of Wealth –
‘T was filled with riot and blighted health.
I rode till I reached the House of Love –
‘T was vocal with sighs beneath and above!
I rode till I reached the House of Sin –
There were shrieks and curses without and within.
I rode till I reached the House of Toil –
Its inmates had nothing to bake or boil.
I rode till I reached the House of Content
But never could reach it, far as I went!
The House of Quiet, for strong and weak
And poor and rich, I have still to seek –
That House is narrow, and dark, and small –
But the only Peaceful House of all.

Ceyms Klarens Mangan (1803-1849)

Qəbirdə tapılan dinclik

Var-dövlət Sarayına düşdü gúzarım,
Nəşəsiz ömürlər, qiyamlar gördüm.

Məhəbbət Sarayına düşdü gúzarım,
Hər yerdə xoş nəfəs, xoş avaz gördüm.

Günahlar Sarayına düşdü güzarım,
Haraylar, fəryadlar, lənətlər gördüm.

Zəhmət Sarayına düşdü güzarım,
Hər kəsi ac gördüm.yalavac gördüm.

Axtardım ki, tapım məmnun bir dünya,
Bütün çabaları bihudə gördüm.

Asudəlik Sarayın gərəkir kimsə tapsın,
Kasıbı, varlısı da onlardan razı qalsın.

Bu Saray bapbalaca – həm qaranlıq, həm dardır;
Ən Sakit Guşə amma, özü elə buradır.

Eugene O'Curry (1796-1862)

Do You Remember That Night?

Do you remember that night
When you were at the window
With neither hat nor gloves
Not coat to shelter you?
I reached out my hand to you
And you ardently grasped it,
I remained to converse with you
Until the lark began to sing.

Do you remember that night
That you and I were
At the foot of the rowan-tree
And the night drifting snow?
Your head on my breast,
And your pipe sweetly playing?
Little thought I that night
That our love ties would loosen!

Beloved of my inmost heart,
Come some night, and soon,
When my people are at rest,
That we may talk together.
My arms shall encircle you
While I relate my sad tale,
That your soft, pleasant converse
Hath deprived me of heaven.

The fire is unraked,
The light unextinguished,
The under the door,
Do you softly draw it.
My mother is asleep,
But I am wide awake;
My fortune in my hand,
I am ready to go with you.

Yucin O'Curri (1796-1862)

Yadıdamı o gecə

Yadıdamı biz necə
Görüşmüşdük o gecə.
Pəncərəmin altında,
Dayanmışdın sakit, lal.
Əynin yaman nazikdi,
Soyuq səni kəsirdi.
Mən əlimi uzatdım,
Sən də tutdun əlimdən.
Söhbətləşdik sübhədək,
Məhəbbətdən, sevgidən.

Yadıdamı o gecə...
Bir üvəzin altında,
Görüşmüşdük ikimiz.

Yaman bərk qar yağırdı...
Başın sinəm üstündə.
Tütəyin hey çalırdı.
Bir az fikir elədim,
Bir arzu da dilədim.
Dedim sevgi çağımız
Kaş, çox uzun olaydı.

Elə gəl ki, əzizim,
Gecədən keçmiş olsun,
Atam, anam o zaman,
Lap çoxdan yatmış olsun.
Söhbət edək doyunca,
Bütün gecə boyunca.
Qoy dolaşsın qollarım.
Sənin incə belinə.
Mən də nağıl danışım,

Əlini ver əlimə.
Sənin gözəl söhbətin,
Məni məndən qoparır,
Cənnətin qapısından
Məni geri qaytarır.

Ocaq hələ közərir,
İşıqlar da sönməyib.
Anam yuxuya gedib,

Mən sə hələ oyağam.
Qapının altındadır,
Evimizin açarı.

Asta fırlat sən onu,
Cırıldatma qapını.
Talehim öz əlimdə,
Mən işimi bilirəm.
Bircə şeyə əminəm,
Mən səninlə gedirəm.

W.B. Yeats (1865-1939)

When You Are Old

When you are old and grey and full of sleep,
And nodding by the fire, take down this book,
And slowly read, and dream of the soft look
Your eyes had once, and of their shadows deep;

How many loved your moments of glad grace,
And loved beauty with love false or true,
But one man loved the pilgrim soul in you,
And loved the sorrows of your changing face;

And bending down beside the glowing bars,
Murmur, a little sadly, how Love fled
And paced upon the mountains overhead
And hid his face amid a crowd of stars.

V.B. Yits (1865-1939)

O vaxt ki, sən qocaldın

O vaxt ki, sən qocaldın, ağ göründü saçında,
Şirin mürği vurassan sən ocağın başında.
Götürüb bu kitabı, oxu onu dərindən,
Tökülsün xatirələr sənin qəmli gözündən.

Sevənlərin çox idi, sənin gözəl çağında,
Yorğun idi çoxları gözəlliyin yolunda.

Onlardan bircə kişi qəlbinə girə bildi,
Soluxmuş bənizində kədəri, qəmi sevdi.

Ocağın kənarında qoca бүkdü belini,
Kədərlə piçildayıb işə daldı dilini.
Sevgim dağlar başından uçub uzağa getdi,
Ulduzların içində üz-gözünü gizlətdi.

John Kells Ingram (1823-1907)

The Memory of the Dead

Who fears to speak of Ninety-Eight?
Who blushes at the name?
When cowards mock the patriot's fate
Who hangs his head for shame?
He's all a knave or half a slave
Who slights his country thus:
But a true man, like you, man,
Will fill your glass with us.

We drink the memory of the brave,
The faithful and the few-
Some lie far off beyond the wave,
Some sleep in Ireland, too;
All, all are gone –but still lives on
The fame of those who died;
And true men, like you, men
Remember them with pride

Some on the shores of distant lands
Their weary hearts have laid,
And by stranger's heedless hands
Their lonely graves were made;
But though their clay be far away
Beyond the Atlantic foam,
In true men, like you, men
Their spirit's still at home.

The dust of some is Irish earth;
Among their own they rest;
And the same land that gave them birth
Has caught them to her breast;
And we will pray that from their clay
Full many a race may start
Of true men, like you, men,
To act as brave a part.

They rose in dark and evil days
To right their native land;
They kindled here a living blaze
That nothing shall withstand.
Alas! That Might can vanguard Right –
They fell, and passed away;
But true men, like you, men
Are plenty here today.

Then here's their memory- may it be
For us a guiding light,
To cheer our strife for liberty,
And teach us to unite!
Through good and ill, be Ireland's still,
Though sad as theirs, your fate;
And true men, be you, men,
Like those of Ninety-Eight.

Con Kellz Ingram (1823-1907)

Həlak olanların xatirəsi

Doxsan Səkkiz ilindən kim danışmır qorxudan,
Kim utanır, qizarır fəxr olunan bu addan.
Qorxaqlar lağa qoyur patriotun işini,
Rüsvaylıq qorxusundan özün asan kişini.
Vətəninə sevməyən, sayğı duymayan hər kəs,
Namərd deyil, qul deyil, necə insan olur bəs.
Lakin dürüst kişilər həmişə var olacaq,
Sağlıq deyib şərəfə Sizi yada salacaq.

Mərdlərin xatirəsinə həmişə yad edirik,
Çox dürüst olsalar da, sayca azdı deyirik.
Bəziləri qalsa da suların o tayında,
Çoxları sakit yatır bu İrland torpağında.
Cəsurların hamısı tərk etsə də dünyanı,
Qəlbimizdə yaşayır ölənlərin ad-sanı.
Amma dürüst kişilər həmişə var olacaq,
Qürur ilə onları hər kəs yada salacaq.

Çoxları yoruldular, yad ellərdə qaldılar,
Suların sahilində məskənlərin saldılar.
Özlərinə, baxma ki, onlar tarix yazdılar,
Onlara qərib əllər tənha qəbir qazdılar.
Nə olsun, qəbirləri yad ellərdə qalıbdır,
Onların əziz ruhu qəlblərdə yurd salıbdır.

Doğma İrland torpağı çoxuna məzar olub,
Qohumları yanında yatıb və rahat olub.
Onları doğan torpaq elə həmin torpaqdır,
Onları ana kimi sinəsinə basıbdır.
Biz dua edəcəyik onların küllərindən,
Təzə nəsil yaransın doğulsunlar yenidən.
Bəlkə dürüst kişilər yenə də doğulacaq,
Kişi kimi döyüşkən qəhramanlar olacaq.

Günlərin bir günündə onlar erkən durdular,
Öz doğma Vətəninə qayda-qanun qurdular.
Bir cah-calal qurdular, yaratdılar burada,
Ona qarşı dura güc tapıarmı dünyada.
Heyhat! Qolda Güclülər Haqqı boğa bildilər,
Onlar məğlub oldular, onlar ölüb getdilər.
Lakin dürüst kişilər həmişə var olublar,
Bu gün də onlar çoxdu, bax sıraya durublar.

Onların xatirəsi, əzizdir yenə bizə,
Mayak tək işıq salır gələcək işimizə.
Azadlığın uğrunda döyüşlərə səsləyir,
İstiqlalın yolunda birləşməyi öyrədir.
Yaxşı olsun, pis olsun, İrlandiyanın olsun,
Sizin də qismətiniz uğurlu zəfər olsun.
Siz ey dürüst kişilər! Yenə də dürüst olun,
Doxsan-Səkkizlər kimi, çalışın kişi olun.

Francis Ledwidge (1891-1917)

Ireland

I called by sweet names by wood and linn,
You answered not because my voice was new,
And you were listening for the hound of Finn
And the long hosts of Lugh.

And so, I came unto a windy height
And cried my sorrow, but you heard no wind,
For you were listening to small ships in flight,
And the wail on hills behind.

And then I left you, wandering the war
Armed with will, from distant goal to goal,
To find you at the last free as of yore,
Or die to save your soul.

And then you called to us from far and near
To bring your crown from out the deeps of time,
It is my grief your voice I couldn't hear
In such a distant clime.

Frənsis Ledvic (1891-1917)

İrlandiya

Əzizlədim mən səni, meşəni, şəlaləni,
Sən sə cavab vermədin, eşitmədin sən məni.
Qulaq asdın Finnlərin nəlayiq söyüşünə,
Bir də Lufun çox uzun radio verlişinə.

Çıxdım dağlar başına, ağladım öz dərdimi,
Elə bil ki, kar idin, eşitmədin naləmi.
Çünki qulaq asırdın uçaqların səsinə,
Bir də dağlar dalında insanın naləsinə.

Tərk edib sonra səni, döyüşlərə qatıldım,
Silahlanıb könüllü, səngərlərə atıldım.
Ölməliydim bu yolda, xilas edib mən səni,
Azad görmək istərdim əvvəlki tək Vətəni.

Çağırdın sən bizləri, uzaqlardan, yaxından,
Qaytaraq taxt-tacını, tarixin alt qatından.
Mən təəssüf edirəm, səni duya bilməzdim,
Çox uzaq ölkələrdən həyəyə bilməzdim.

KİTABIN İÇİNDƏKİLƏR

Alimin poetik sözü	3
Həsrətin gerçək üzü	15
Könlümün dağ həsrəti	16
Ay vətən!.....	17
Vətən ayrılığı sevmir	18
Tək qalanlar	19
Son döyüşə çağır məni!	20
Yurdumuza bahar gəlir	21
Vətən.....	22
Ayağa qalx Azərbaycan, ayağa qalx!.....	23
Döz ay dədə, gəlirəm mən!	24
Məhəbbətin burulğanı.....	25
Səni niyə sevim ki, mən.....	26
Eşq.....	27
Ax! Necə sevdim səni....	28
İlk baxışdan vurulanlar	30
Məndən keçəmməzsən.....	31
Sevilən sən, sevən də mən	32
Lal sevgi	33
Məzunların görüşü.....	34
Mənim sevgi dünyam	35
Bəlkə, sən gəldin!.....	36
Nəvəm Səmrə dil açdı	37
Həmişə cavan məhəbbət	38
Mən səni sevmişəm, sevirəm yenə.....	39

Unut sən məni	40
Səni unutmamaq istəyirəm... ..	42
Ay ana!	43
Oğluma nəsihətim	44
Mənim gördüyüm dünya	45
İçimdəki mən.....	46
Tapa bilmirəm.....	46
Hər dəfə peşman oluram.....	48
İlahi yenidən yarat dünyanı	49
Həzrəti adəm danışır	51
İçimdəki həqiqət.....	52
Yol	55
Haqqın nuru sönməz!	58
Genetik dərd	60
Ədalətin tərəzisi.....	61
Siznən necə barışım mən	62
Kömək eləmir	64
Dünya yalnız bir cümlədi.....	65
Hikmət, qismət, möhlət, rəhmət	66
Zamanın sözü, sözün zamanı.....	67
Ölüm baxıb tərlədi	68
Bu günü niyə yaşamırıq	69
Dərddir mənim qismətim	70
Həyatın qanunu	71
Özümlə üz-üzə	72
Ədalətsiz bölgü	73
Pandemiya	74

A treasury of Irish verse	75
İrland şeirinın inciləri.....	75

W.B.Yeats (1865-1939).

He wishies for the cloths of heaven.....76

V.B.Yits (1865-1939). Onun arzusu.....76

Austin Clarke. On a holy day.....77

Ostin Klark (1896-1974).

Müqəddəs bayram günündə.....77

Padraic Colum (1881-1972).

She moved through the fair.....79

Padreyk Kolum (1881-1972).

Gözəllərin içindən ötüb keçən qız.....79

James Clarence Mangan (1803-1849).

Rest only in the grave.....81

Ceyms Klarens Mangan (1803-1849).

Qəbirdə tapılan dinclik.....82

Eugene O'curry (1796-1862).

Do You Remember That Night?.....83

Yucin O'kurri (1796-1862).....

Yadımdamı o gecə.....84

W.B.Yeats (1865-1939). When you are old.....87

V.B.Yits (1865-1939). O vaxt ki, sən qocaldın.....87

<i>John Kells Ingram (1823-1907).</i>	
The memory of the dead	89
<i>Con Kellz Ingram (1823-1907).</i>	
Həlak olanların xatirəsi.....	91
 <i>Francis Ledwidge (1891-1917).</i>	
Ireland	93
<i>Frənsis Ledvic (1891-1917).</i>	
İrlandiya	94


~~~~~  
Çapa imzalanmışdır: 12.08.2020.  
Formatı: 60x84  $\frac{1}{16}$ . Şərti çap vərəqi: 6,25.  
Tiraj 100.

«Təknur» MMC-nin mətbəəsində  
hazır elektron daşıyıcıdan çap edilmişdir.

~~~~~  
Qiyməti: Razılaşma ilə.

